

ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
පාර්ලිමේන්තුව

1984 අංක 12 දරන
ආදායම් බදු අධිභාරය පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1984 අප්‍රේල් මස 11 වන දින]

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී.

1984 අප්‍රේල් මස 11 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ශාසන
පත්‍රයේ II වන කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී

කොළඹ රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිලදී ලබාගත හැක.

[සහතිකය සටහන් කළේ 1984 අප්‍රේල් මස 11 වන දින.]

එල්. ඩී.—ඔ. 66/83.

1984 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් ඔදු අය කරනු ලබීමට යටත් වන සෑම තැනැත්තකු විසින්ම ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්දට යොමු කිරීමෙන්, ඒ තැනැත්තා විෂයයෙහි අධිභාරයක් නියම කිරීම සඳහා ද, ඊට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂංගික කාරණා සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස වූ පනතකි.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ:—

1. මේ පනත 1984 අංක 12 දරන ආදායම් ඔදු අධිභාරය පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.

ප්‍රසූති නාමය.

2. (මේ පනතෙහි “අදාළ වර්ෂය” යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) 1984 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් ඔදු ගෙවීමට යටත් වන සෑම තැනැත්තකුම, වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක නැතහොත් යම් සම්මුතියක, ප්‍රදානයක හෝ ගිවිසුමක කුමක් සඳහන්ව ඇත ද, ඒ ආදායම් බද්දෙන් සියයට දහයක අනුප්‍රමාණය අනුව ගණන් බලනු ලැබූ, අදාළ වර්ෂය සඳහා ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද මත අධිභාරයක් ගෙවීමට යටත් විය යුතු ය.

ආදායම් බද්ද මත අධිභාරය නියම කිරීම.

3. මේ පනත යටතේ අධිභාරය ගෙවීමට යටත් සෑම තැනැත්තකුම, ඔහු වෙත තක්සේරුවක් නිකුත් කර නොමැති වුවද, ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු අධිභාරයේ මුදලින් සියයට පනහකට නොඅඩු මුදලක් 1984 ජූලි මස 15 වන දින හෝ එදිනට පෙර ද, ශේෂය 1984 නොවැම්බර් මස 30 වන දින හෝ එදිනට පෙර ද, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ගෙවිය යුතු ය.

අධිභාරය ගෙවීම සඳහා දිනය.

4. දේශීය ආදායම් පනතේ XV වන පරිච්ඡේදයේ විධිවිධාන වලට අනුකූලව, අදාළ වර්ෂය සඳහා ආදායම් ඔදු අඩු කරනු ලැබිය යුත්තේ (ඒ පනතේ 67 වන වගන්තියේ (7) වන උපවගන්තියෙන් නිර්වාසිකයකු ලෙස සලකනු ලබන සේවානියුක්තයකු නොවන) යම් සේවා නියුක්තයන්ගේ පාරිශ්‍රමිකයෙන් ද ඒ සේවා නියුක්තයා සේවයෙහි නියුක්ත කරනු ලබන සෑම සේවයෝජකයකු විසින්, 1984 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භව, 1985 මාර්තු මස 31 වන දිනයෙන් අවසන් වන සෑම මාසයක් සඳහා ම, මේ පනත යටතේ ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද මත වූ අධිභාරය ලෙස, ආදායම් බද්ද වශයෙන් අඩු කරන ලද මුදලින් සියයට දහයක් ද අඩු කරනු ලැබිය යුතු ය.

සේවයෝජක විසින් අධිභාරය අඩු කළ යුතු බව.

5. යම් තැනැත්තකු විසින්—

(අ) අදාළ වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්දේ;

(ආ) අදාළ වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු බඩ බද්දේ; සහ

(ඇ) මේ පනත යටතේ ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද මත වූ අධිභාරයේ

ආදායම් බද්දේ, බඩ බද්දේ සහ අධිභාරයේ එකතුව එක්තරා සීමාවක් ඉක්මවන විට අධිභාරය අඩු කිරීම.

එකතුව එ' වර්ෂය සඳහා එ' තැනැත්තාගේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායමේ සහ (වාසස්ථානයක වාර්ෂික ශුද්ධ වටිනාකම සහ දේශීය ආදායම් පනත යටතේ වූ ආදායම් බද්දෙන් නිදහස් යම් සහනාධාරයක් නොවන) එ' පනත යටතේ හෝ වෙනත් යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ ආදායම් බද්දෙන් නිදහස් ලාභ සහ ආදායම වන, එහෙත් එ' නිදහස් කිරීම නිසා නොවේ නම් අදාළ වර්ෂය සඳහා එ' තැනැත්තාගේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායම ආගණනය කිරීමේ දී ගණන් ගනු ලැබිය යුතු වූ ද යම් ලාභවල සහ ආදායමේ එකතුවෙන් සියයට අසූවක් ඉක්මවන අවස්ථාවක, එ' අතිරික්ත මුදල ආදායම් බද්ද මත වූ එ' අධිභාරයට ප්‍රතිපක්ෂව හිලවී කරනු ලැබිය යුතු ය.

පැහැර හැර
ඇති අධිභාරය
සහ එව එකතු
කරනු ලබන
මුදල්.

6. (1) අධිභාරයේ යම් වාරිකයක් ගෙවීම සඳහා 3 වන වගන්තිය යෙහි සඳහන් දිනවල දී හෝ එ' දිනවලට පෙර එ' වාරිකය හෝ එ' වාරිකයේ කොටසක් හෝ ගෙවා නොමැති අවස්ථාවක, අධිභාරයේ එ' වාරිකය හෝ එහි කොටස පැහැර හැර ඇතැයි සලකනු ලැබිය යුතු අතර—

(අ) එ' අධිභාරය එක් තැනැත්තකු විසින් ගෙවනු ලැබිය යුතු අවස්ථාවක, එ' තැනැත්තා; සහ

(ආ) එ' අධිභාරය එක් තැනැත්තකුට වැඩි ගණනක් විසින් හෝ හවුල් ව්‍යාපාරයක් විසින් හෝ ගෙවනු ලැබිය යුතු අවස්ථාවක, එ' එක් එක් තැනැත්තා හෝ එ' හවුල් ව්‍යාපාරයේ එක් එක් හවුල්කරු

මේ පනතේ කාර්ය සඳහා පැහැර හරින්නකු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(2) යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවිය යුතු යම් අධිභාරයක් පැහැර හරිනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, පැහැර හරින්නා විසින්, පැහැර හැර ඇති අධිභාරයට අතිරේකව —

(අ) පැහැර හැර ඇති මුදල් ප්‍රමාණයෙන් සියයට පහකට සමාන මුදලක්, සහ

(ආ) පැහැර හරිනු ලැබීම පටන් ගැනීමෙන් පසුව දින තිහක් ඉකුත් වීමට පෙර, පැහැර හරිනු ලැබ ඇති යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් ගෙවා නොමැති අවස්ථාවක, එය පැහැර හරිනු ලැබ ඇති මාස තුනක එක් එක් වැඩිපුර කාල සීමාව හෝ එ' කාල සීමාවේ කොටසක් හෝ සම්බන්ධයෙන් පැහැර හරිනු ලැබ ඇති මුදල් ප්‍රමාණයෙන් සියයට පහකට සමාන වැඩිපුර මුදලක්

දණ්ඩනයක් වශයෙන් ගෙවනු ලැබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද—

(1) මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ දණ්ඩන යක් වශයෙන් ගෙවිය යුතු මුළු මුදල පැහැර හරිනු ලැබ ඇති අධිභාරයෙන් සියයට පනහක්, කිසිම අවස්ථාවක, නොඉක්මවිය යුතු ය;

(ii) දේශීය ආදායම් පනත යටතේ 1983 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන තක්සේරු වර්ෂය සඳහා යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්දෙන් සියයට පහකට නොඅඩු මුදලක්, පිළිවෙලින් 1984 ජූලි මස 15 වන දින හෝ එදිනට පෙර සහ 1984 නොවැම්බර් මස 30 වන දින හෝ එදිනට පෙර අධිභාරයක් වශයෙන් ඔහු විසින් ගෙවනු ලබ ඇති අවස්ථාවක, ඔහු විසින් ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණයට වැඩියෙන් 3 වන වගන්තිය යටතේ ගෙවිය යුතු මුදල් ප්‍රමාණයේ යම් අතිරික්තයක් 1985 නොවැම්බර් මස 30 වන දින හෝ එදිනට පෙර ඔහු විසින් කොමසාරිස් ජනරාල් වරයාට ගෙවනු ලැබුවහොත්, 3 වන වගන්තිය යටතේ ඔහු විසින් කරනු ලැබීමට නියමිත ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් යම් දණ්ඩනයකට ඔහු යටත් නොවිය යුතු ය ;

(iii) සියලු අවස්ථානුගත කරුණු අනුව යම් අඩු කිරීමක් හෝ අත්හැරීමක් කිරීම යුක්ති සහගත යයි හා සාධාරණ යයි කොමසාරිස් ජනරාල් වරයාට පෙනී යන්නේ නම්, මේ වගන්තිය යටතේ ගෙවිය යුතු යම් දණ්ඩනයක් කොමසාරිස් ජනරාල් වරයා විසින් අඩු කරනු ලැබිය හැකි ය, නැතහොත් අත් හරිනු ලැබිය හැකි ය.

7. දේශීය ආදායම් පනත යටතේ ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්දට අදාළ වාරවාර්තා සැපයීම, ආදායම් බද්ද අඩුකිරීම, ඒ බද්ද තක්සේරු කිරීම, තක්සේරු කිරීමට විරුද්ධව කරනු ලබන අභියාචන, ඒ බද්ද ගෙවීම, අයකර ගැනීම සහ ආපසු ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් දේශීය ආදායම් පනතේ XIII වන පරිච්ඡේදයේ සහ XV වන පරිච්ඡේදයේ සිට XXVI වන පරිච්ඡේදය තෙක් වූ පරිච්ඡේද වල විධිවිධාන, මේ පනත යටතේ ගෙවිය යුතු අධිභාරයට අදාළ වාර වාර්තා සැපයීම සහ ඒ අධිභාරය අඩු කිරීම, තක්සේරු කිරීම, තක්සේරු කිරීමට විරුද්ධව කරනු ලබන අභියාචන, ඒ අධිභාරය ගෙවීම, අයකර ගැනීම සහ ආපසු ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් පහත ඇත්වෙන දෑ වශයෙන් වූ වෙනස් කිරීම්වලට යටත්ව අදාළ විය යුතු ය :—

දේශීය ආදායම් පනතේ ඇතැම් විධිවිධාන අදාළ විය යුතු බව.

(අ) දේශීය ආදායම් පනතේ 92(1) වන වගන්තිය යටතේ අදාළ වර්ෂය සඳහා ස්වකීය ආදායම පිළිබඳව වාරවාර්තාවක් යම් තැනැත්තකු විසින් සපයනු ලැබුවහොත්, ඒ වර්ෂය සඳහා දේශීය ආදායම් පනත යටතේ ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද පිළිබඳ වාරවාර්තාවක් සැපයීමට ඒ තැනැත්තා වෙත මේ පනතින් පනවන ලද නියමය අනුව ප්‍රමාණවත් ලෙස කටයුතු කර ඇතැයි සලකනු ලැබිය යුතු ය ;

(ආ) දේශීය ආදායම් පනත යටතේ අදාළ වර්ෂය සඳහා යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද සම්බන්ධයෙන් ඒ තැනැත්තා මත තක්සේරුවක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් හෝ තක්සේරුකරුවකු විසින් කරනු ලබන

අවස්ථාවක, ඒ තක්සේරුකරු විසින්, ඒ අවස්ථාවේ දීම සහ එම ආකෘතියෙහිම මේ පනත යටතේ ඒ වර්ෂය සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු අධිභාරය සම්බන්ධයෙන් අවස්ථාවෝචිත පරිදි, තක්සේරුවක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් කරනු ලැබිය හැකි ය. අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ තක්සේරු කිරීම් හෝ අතිරේක තක්සේරු කිරීම් ඒ ඒ පනත් යටතේ නිකුත් කරන ලද වෙන වෙනම වූ තක්සේරු කිරීම් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය;

(ඇ) අදාළ වර්ෂය සඳහා දේශීය ආදායම් පනත යටතේ යම් තැනැත්තකු මත අයකරන ලද ආදායම් බද්දේ ප්‍රමාණය සඳහන් කරමින් දේශීය ආදායම් පනතේ 116 වන වගන්තිය යටතේ ඒ තැනැත්තාට තක්සේරු කිරීමේ දැන්වීමක් දෙනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ වර්ෂය සඳහා මේ පනත යටතේ ඒ තැනැත්තා මත අය කරන ලද අධිභාරයේ මුදල් ද ඒ දැන්වීමෙහි ඇතුළත් කරනු ලැබිය හැකි ය. ඒ දැන්වීම් ඒ ඒ පනත් යටතේ නිකුත් කරන ලද වෙන වෙනම වූ දැන්වීම් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය;

(ඈ) අදාළ වර්ෂය සඳහා දේශීය ආදායම් පනත යටතේ ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද සම්බන්ධයෙන් වූ තක්සේරුවට විරුද්ධව අභියාචනයක් කරනු ලබ ඇති අවස්ථාවක, ඒ අභියාචනයට මේ පනත යටතේ ඒ වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු අධිභාරයට විරුද්ධව කරන ලද අභියාචනයක් ද ඇතුළත් වන ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ අභියාචනය ඒ අනුව තීරණය කරනු ලැබිය යුතු ය; තවද

(ඉ) දේශීය ආදායම් පනතේ XXI වන පරිච්ඡේදය යටතේ යම් තැනැත්තකුට දැන්වීමක්, ප්‍රකාශයක් හෝ සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලබන අවස්ථාවක, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, ඒ දැන්වීමෙහි, ප්‍රකාශයෙහි හෝ සහතිකයෙහි, මේ පනත යටතේ පැහැර හැර ඇති යම් අධිභාරයක් සම්බන්ධයෙන් විස්තර ද ඇතුළත් කරනු ලැබිය හැකි ය. අවස්ථාවෝචිත පරිදි එම දැන්වීම්, ප්‍රකාශ හෝ සහතික ඒ ඒ පනත් යටතේ නිකුත් කරන ලද වෙන වෙනම වූ දැන්වීම්, ප්‍රකාශ හෝ සහතික ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

අර්ථ නිරූපණය.

8. පද සම්බන්ධයෙන් අනාභර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස මේ පනතෙහි —

“තක්සේරු කළ හැකි ආදායම”, “කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා”, “නිර්වාසික සමාගම”, “තැනැත්තා”, “ලාභ සහ ආදායම”, “වාසික සමාගම” සහ “තක්සේරු වර්ෂය” යන යෙදුම්වල දේශීය ආදායම් පනතෙහි පිළිවෙලින් ඒවාට වෙන් කොට දී ඇති අර්ථයන්ට ඇත්තේ ය;

“සේවා ශේෂක”, “සේවා නියුක්තය” හා “පාරිශ්‍රමිකය” යන යෙදුම්වල දේශීය ආදායම් පනතේ XV වන පරිච්ඡේදයෙහි පිළිවෙලින් ඒවාට වෙන් කොට දී ඇති අර්ථයන්ම ඇත්තේ ය;

යම් තැනැත්තකු සහ අදාළ වර්ෂය සම්බන්ධයෙන් “ආදායම් බද්ද” යන්නෙන්—

(අ) 2 වන වගන්තියෙහි සහ—

(i) වාසික සමාගමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, දේශීය ආදායම් පනතේ 33 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ (ආ) ඡේදය යටතේ අදාළ වර්ෂය සඳහා ඒ සමාගම විසින් ගෙවිය යුතු යම් ආදායම් බද්දක් අඩු කොට ඒ වර්ෂය සඳහා ඒ සමාගම විසින් ඒ පනත යටතේ ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද අදහස් වේ;

(ii) නිර්වාසික සමාගමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, දේශීය ආදායම් පනතේ 34 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ (i) වන අනුඡේදය හෝ (ii) වන අනුඡේදය යටතේ අදාළ වර්ෂය සඳහා ඒ සමාගම විසින් ගෙවිය යුතු යම් ආදායම් බද්දක් අඩු කොට ඒ වර්ෂය සඳහා ඒ සමාගම විසින් ඒ පනත යටතේ ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද අදහස් වේ;

(iii) දේශීය ආදායම් පනතේ 4 වන වගන්තියේ (ඇ) ඡේදයේ සඳහන් සේවා නියුක්තියෙන් ලැබුණු යම් ලාභ, අදාළ වර්ෂය සඳහා වූ ලාභ සහ ආදායමෙහි ඇතුළත් වන්නා වූ යම් වාසික පුද්ගලයකු සම්බන්ධයෙන් වන විට, සේවා නියුක්තියෙන් ලැබුණු ඒ ලාභ, අදාළ වර්ෂය සඳහා වූ ස්වකීය ලාභ සහ ආදායමේ කොටසක් නොවූයේ නම්, ඒ පුද්ගලයා විසින් දේශීය ආදායම් පනත යටතේ ගෙවිය යුතු වූ යම් ආදායම් බද්දක් අදහස් වේ;

(iv) දේශීය ආදායම් පනතේ 67 වන වගන්තියේ (7) වන උපවගන්තියෙන් නිර්වාසිකයකු ලෙස සලකනු ලබන පුද්ගලයකු සම්බන්ධයෙන් වන විට, අදාළ වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ ඉස්වා නියුක්තියෙන් බහු ලැබූ

ලාභ, ඒ වර්ෂය සඳහා ඔහුගේ ලාභ සහ ආදායමේ කොටසක් නොවූයේ නම්, ඒ පුද්ගලයා විසින් දේශීය ආදායම් පනත යටතේ ගෙවිය යුතු වූ යම් ආදායම් බද්දක් අදහස් වේ; සහ

(v) වෙනත් යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් වන විට, අදාළ වර්ෂය සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් දේශීය ආදායම් පනත යටතේ ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද අදහස් වේ; තවද

(ආ) 5 වන වගන්තියෙහි ඒ වර්ෂය සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් දේශීය ආදායම් පනත යටතේ ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද අදහස් වේ;

“දේශීය ආදායම් පනත” යන්නෙන්, 1979 අංක 28 දරන දේශීය ආදායම් පනත අදහස් වේ.